

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 286
din 13.04.2009

**pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea
Comisiei de monitorizare a respectării drepturilor omului în
instituțiile care asigură detenția persoanelor**

Publicat : 21.04.2009 în Monitorul Oficial Nr. 78-79 art Nr : 337

În vederea executării alin. (1) al articolului 7 din Legea nr. 235-XVI din 13 noiembrie 2008 privind controlul civil asupra respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 226-229, art. 826), Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

Se aprobă Regulamentul cu privire la activitatea Comisiei de monitorizare a respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Zinaida GRECEANÎI

Contrasemnează:
Ministrul justiției

Vitalie Pîrlog

Nr. 286. Chișinău, 13 aprilie 2009.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului
nr. 286 din 13 aprilie 2009

REGULAMENT
**cu privire la activitatea Comisiei de monitorizare a respectării
drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor**

Capitolul I

Dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la activitatea Comisiei de monitorizare a respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor (în continuare - Regulament) reglementează modul de organizare a Comisiei, procedura de formare și modul de funcționare a acesteia.

2. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate semnifică următoarele:

monitorizare – totalitatea acțiunilor direcționate spre verificarea, supravegherea, evaluarea și informarea publicului despre condițiile de detenție și modul de tratare a deținuților în instituția care

asigură detenția persoanelor;

interes personal – orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine sau pentru persoanele apropiate de către membrul Comisiei de monitorizare a respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor (în continuare – Comisia de monitorizare), ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor sale.

3. Comisia de monitorizare este un organ permanent, fără statut de persoană juridică, instituit în fiecare unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea unde există instituții care asigură detenția persoanelor.

4. Comisia de monitorizare funcționează în temeiul Legii nr. 235 - XVI din 13 noiembrie 2008 privind controlul civil asupra respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor, precum și al prezentului Regulament.

5. În activitatea sa, Comisia de monitorizare se călăuzește de principiile voluntariatului, independenței, egalității, legalității și umanismului.

Capitolul II

Drepturile și obligațiile Comisiei de monitorizare

6. Comisia de monitorizare are următoarele drepturi:

- a) să evalueze condițiile de detenție a deținuților și tratamentul aplicat acestora;
- b) să aibă acces nelimitat în orice sector al instituției care asigură detenția persoanelor, cu excepția obiectivelor de pază;
- c) să solicite de la administrația locului de detenție, precum și de la autoritățile administrației publice, toate informațiile pe care le consideră necesare pentru monitorizare, cu excepția informațiilor ce constituie secret de stat;
- d) să discute cu deținuții;
- e) să sesizeze și să facă demersuri către autoritățile statului în vederea realizării sarcinilor de monitorizare privind respectarea drepturilor omului în instituția care asigură detenția persoanelor;
- f) să primească și să examineze plângeri privind respectarea drepturilor omului în instituția care asigură detenția persoanelor, atât din partea deținuților și a rudelor acestora, cât și din partea altor persoane fizice sau juridice;
- g) la solicitarea instanței de judecată sau a administrației instituției care asigură detenția persoanelor să-și prezinte opiniile privind posibilitatea liberării condiționate înainte de termen a deținutului, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, liberarea de pedeapsă a minorilor, liberarea de pedeapsă datorită schimbării situației, liberarea de la executarea pedepsei a persoanelor grav bolnave, aplicarea actului de amnistie, precum și, la solicitarea Președintelui Republicii Moldova, privind posibilitatea aplicării actului de grațiere.

7. Comisia de monitorizare are următoarele obligații:

- a) să verifice și să supravegheze condițiile de detenție și modul de tratare a deținuților în instituția care asigură detenția persoanelor;
- b) să aprobe planurile sale anuale de activitate;
- c) să planifice și să aprobe trimestrial programul vizitelor (programul de monitorizare);
- d) să aprobe componența grupurilor de monitorizare;
- e) să aprobe rapoartele asupra faptelor constatate în cadrul vizitelor, prezentându-le administrației instituției care asigură detenția persoanelor, iar în caz de necesitate – organului ierarhic superior al instituției vizitate, precum și Centrului pentru Drepturile Omului și organelor procuraturii;
- f) să aprobe raportul anual generalizat, pe care urmează să-l prezinte Centrului pentru Drepturile Omului și organului ierarhic superior al instituțiilor inspectate;
- g) să prezinte rapoartele sale și răspunsurile autorităților vizate organismelor internaționale autorizate să verifice instituțiile care asigură detenția persoanelor, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- h) să respecte integritatea informației primite în cadrul exercitării atribuțiilor, precum și a confidențialității informației privind identitatea persoanelor care au furnizat-o;

i) să colaboreze cu mijloacele de informare în masă, precum și cu asociațiile obștești care activează în domeniul protecției drepturilor omului atât în țară, cât și peste hotare.

Capitolul III

Procedura de formare a Comisiei de monitorizare

8. Consiliul local al unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea întocmește și expediază scrisori recomandate tuturor asociațiilor obștești din unitatea administrativ-teritorială respectivă privind înaintarea reprezentanților societății civile pentru examinarea posibilității de includere a acestora în componența Comisiei de monitorizare.

9. Interpelările consiliului local corespunzător se examinează de către asociațiile obștești în cadrul adunării generale a acestora (cu consemnarea deciziilor luate în procesul-verbal respectiv) în termen de 30 de zile din momentul recepționării lor.

10. La scrisorile în care vor fi incluse propunerile motivate ale asociațiilor obștești, conforme cerințelor prevăzute de alin. (3) art. 3 al Legii nr.235-XVI din 13 noiembrie 2008, se anexează acordul scris al candidaților privind acceptarea calității de membru al Comisiei de monitorizare, curriculum vitae (CV-ul) al acestora, precum și alte informații relevante.

11. În cazul în care asociațiile obștești nu înaintează candidaturi pentru calitatea de membru al Comisiei de monitorizare, acestea sînt propuse de către consiliul local corespunzător, după consultarea scrisă a Centrului pentru Drepturile Omului. În acest caz, de regulă, sînt propuse, în calitate de membri ai Comisiei de monitorizare, persoane care au experiență în domeniul jurisprudenței, psihologiei, medicinei. În componența Comisiei de monitorizare pot fi incluse și alte persoane.

12. Comisia de monitorizare este compusă din 7 membri.

13. Consiliul local aprobă componența nominală a Comisiei de monitorizare în termen de cel mult 15 zile din momentul prezentării propunerilor de către asociațiile obștești sau coordonării candidaturilor cu Centrul pentru Drepturile Omului, cu eliberarea legitimațiilor ce confirmă calitatea de membru al Comisiei de monitorizare.

Capitolul IV

Modul de funcționare a Comisiei de monitorizare

14. Comisia de monitorizare își desfășoară activitatea în cadrul ședințelor și prin intermediul grupurilor de monitorizare.

15. Prima ședință a Comisiei de monitorizare se convoacă de către consiliul local în termen de 5 zile după aprobarea componenței acesteia.

16. Membrii Comisiei de monitorizare aleg președintele și vicepreședintele cu votul a cel puțin 2/3 dintre membrii acesteia. De asemenea, fiecare membru al Comisiei de monitorizare prezintă o declarație scrisă, care trebuie să conțină informații ample privind identitatea, domiciliul și starea lui civilă.

17. Președintele Comisiei de monitorizare numește unul din membri, responsabil pentru asigurarea activității de secretariat al acesteia.

18. Responsabil pentru activitatea Comisiei de monitorizare este președintele acesteia, care exercită următoarele atribuții:

- a) reprezintă Comisia de monitorizare în relațiile cu persoanele fizice și juridice;
- b) elaborează și propune agenda de lucru pentru ședințele Comisiei de monitorizare;
- c) convoacă și prezidează ședințele Comisiei de monitorizare;
- d) semnează și eliberează mandate pentru vizită membrilor grupului de monitorizare;
- e) organizează și asigură buna activitate a grupurilor de monitorizare;
- f) coordonează programul vizitelor de monitorizare cu organul ierarhic superior al instituției care urmează a fi monitorizată;
- g) semnează deciziile Comisiei de monitorizare privind aprobarea rapoartelor întocmite în baza vizitelor de monitorizare;
- h) întocmește devizul de cheltuieli aferente activității anuale a Comisiei de monitorizare și asigură expedierea acestuia spre aprobare Ministerului Finanțelor;

i) înaintează autorităților administrației publice locale demersuri pentru punerea la dispoziția Comisiei de monitorizare a localurilor pentru desfășurarea ședințelor.

19. În absența președintelui Comisiei de monitorizare, atribuțiile acestuia sînt exercitate de vicepreședinte.

20. Persoana, desemnată conform punctului 17 al prezentului Regulament, exercită următoarele atribuții:

- a) organizează și asigură buna desfășurare a ședințelor Comisiei de monitorizare;
- b) întocmește procesele-verbale ale ședințelor;
- c) înregistrează corespondența Comisiei de monitorizare;
- d) înregistrează mandatele eliberate membrilor grupului de monitorizare;
- e) asigură evidența și păstrarea corespunzătoare a dosarelor de monitorizare;
- f) elaborează și asigură publicarea rapoartelor despre activitatea Comisiei de monitorizare pe pagină web și în mass-media.

21. Comisia de monitorizare se convoacă în ședințe cel puțin o dată pe lună.

22. Ședințele sînt deliberative dacă la ele participă majoritatea membrilor Comisiei de monitorizare.

23. Ședințele Comisiei de monitorizare pot fi publice sau închise. Ședințele închise au loc doar în cazul necesității de a preveni divulgarea datelor cu caracter personal, a unor informații care se referă la viața privată, vizează onoarea, demnitatea ori în virtutea altor circumstanțe care ar putea prejudicia interesele persoanelor aflate în detenție, ordinea publică sau moralitatea, precum și a altor informații a căror divulgare este interzisă prin lege.

24. În termen de 7 zile lucrătoare din data cînd a avut loc ședința, persoana desemnată conform punctului 17 al prezentului Regulament întocmește procesul-verbal.

25. Procesul-verbal al ședinței Comisiei de monitorizare conține:

- a) ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței Comisiei de monitorizare;
- b) date despre persoanele care participă, despre membrii care lipsesc și despre persoanele invitate, dar care nu s-au prezentat la ședința Comisiei de monitorizare;
- c) discursurile persoanelor care participă la ședințe;
- d) deciziile aprobate de Comisia de monitorizare;
- e) opiniile separate ale membrilor Comisiei de monitorizare;
- f) altă informație relevantă.

26. Procesul-verbal al ședinței Comisiei de monitorizare se semnează de președintele ședinței și persoana care l-a întocmit și se înregistrează în ordinea cronologică pentru un an calendaristic.

27. Membrii Comisiei de monitorizare își exercită atribuțiile în bază de voluntariat, fără acordarea unei remunerații.

28. Vizitele în instituțiile care asigură detenția persoanelor se efectuează de către grupele de monitorizare, conform programului de monitorizare, aprobat de către Comisia de monitorizare.

29. În timpul monitorizării nu se admit intervenții ale membrilor grupului de monitorizare în activitatea instituțiilor care asigură detenția persoanelor, în activitatea operativă de investigații, în activitatea de urmărire penală, precum și în procedura contravențională sau disciplinară desfășurată în privința persoanelor care activează în aceste instituții.

30. În cadrul grupurilor de monitorizare, membrii acestora sînt în drept:

- a) să aibă acces liber în toate instituțiile care asigură detenția persoanelor din unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum și în orice sector sau încăpere a acestora, în perioada programului zilnic de activitate al instituției respective;
- b) să aibă acces nelimitat la orice informație privind tratamentul și condițiile de detenție ale persoanelor private de libertate;
- c) să primească informații de la persoanele cu funcții de răspundere ale instituțiilor vizitate asupra chestiunilor ce urmează a fi elucidate în procesul vizitei;
- d) să aibă întrevederi nelimitate și convorbiri personale, fără martori, cu orice persoană care, în opinia sa, ar putea oferi informațiile necesare;

e) să sesizeze organele competente în caz de depistare în cadrul vizitelor de monitorizare a încălcărilor drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor.

31. Membrii grupurilor de monitorizare sînt obligați:

a) să fie corecți și amabili în relațiile cu angajații instituțiilor de detenție vizitate, cu persoanele deținute în aceste instituții, precum și cu alte persoane;

b) să nu divulge informațiile confidențiale, precum și datele cu caracter personal, care le-au fost comunicate în cadrul exercitării atribuțiilor, decît cu consimțămîntul □ persoanei la care acestea se referă;

c) să elaboreze programul de monitorizare pentru fiecare vizită;

d) să întocmească rapoarte privind respectarea drepturilor omului în instituțiile vizitate care asigură detenția persoanelor și să le prezinte Comisiei de monitorizare pentru aprobare;

e) să se abțină de la orice acțiuni ilegale care pot conduce la destabilizarea situației în penitenciar.

32. Pentru fiecare vizită de monitorizare, membrii grupului de monitorizare vor depune o declarație pe numele președintelui Comisiei de monitorizare privind inexistența vreunei incompatibilități, fapt ce se va nota în mandatul de monitorizare, declarațiile urmînd a fi păstrate în dosarele de monitorizare corespunzătoare.

33. Accesul Comisiei de monitorizare sau al membrilor grupului de monitorizare în instituțiile care asigură detenția persoanelor se efectuează în modul și în condițiile prevăzute de lege.

34. În cazurile prevăzute de lege, precum și în cazurile în care se constată că membrii grupului de monitorizare au interese personale în cadrul vizitei, sau în instituția care asigură detenția persoanelor vizitată se dețin persoane cu care se află în relații de afinitate sau de rudenie pînă la gradul al patrulea inclusiv, administrația locului de detenție poate refuza, printr-o dispoziție motivată, accesul membrului Comisiei de monitorizare în instituția care asigură detenția.

35. Raportul generalizat se întocmește de către Comisia de monitorizare, anual, pînă la 20 ianuarie.